

Forvaltningsrevisjon

***Organisering og
dimensjonering,
utrustning,
kompetanse og
opplæring***

Salten Brann IKS

FORORD

Selskapskontroll er en pålagt oppgave i henhold til kommunelovens § 77 nr 5. Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskaper mm. Selskapskontroll kan gjennomføres som en forvaltningsrevisjon hvor formålet er å utføre systematiske undersøkelser av tjenesteproduksjon, myndighetsutøvelse og økonomiske forvaltning, herunder se etter muligheter til forbedringer, eventuelt påpeke svakheter og mangler.

I Plan for selskapskontroll 2012-2015 har flere av kommunene i Salten prioritert å gjennomføre en selskapskontroll av Salten Brann IKS. Denne rapporten oppsummerer resultatene fra undersøkelsen. Ansvarlig for gjennomføring av undersøkelsen har vært forvaltningsrevisor Svein Erik Moholt.

Bodø, den 27.06.2014

Svein Erik Moholt
ansvarlig forvaltningsrevisor

Innhold:

0. SAMMENDRAG	4
1. INNLEDNING	6
2. FORMÅL, PROBLEMSTILLING OG AVGRENSNINGER	6
2.1 FORMÅL.....	6
2.2 PROBLEMSTILLING	6
2.3 AVGRENSNINGER	7
3. METODE OG GJENNOMFØRING	7
4. REVISJONSKRITERIER.....	7
5. FAKTA OG VURDERINGER.....	8
5.1 Er branntjenesten organisert og dimensjonert til den aktuelle oppgaven?	8
5.1.1 REVISJONSKRITERIER.....	8
5.1.2 FAKTA	9
5.1.3 VURDERING	13
5.2 Er branntjenesten utrustet til den aktuelle oppgaven?	15
5.2.1 REVISJONSKRITERIER.....	15
5.2.2 FAKTA	16
5.2.3 VURDERING	18
5.3 Har branntjenesten tilstrekkelig kompetanse og opplæring?	19
5.3.1 REVISJONSKRITERIER.....	19
5.3.2 FAKTA	20
5.3.3 VURDERING	25
6. KONKLUSJON	26
7. BRANNSJEFENS KOMMENTAR	28
Vedlegg 1 – Brannsjefens kommentar	29

0. SAMMENDRAG

Salten kommunerevisjon IKS har i denne undersøkelsen sett nærmere på hvordan Salten Brann IKS har organisert og dimensjonert sin organisasjon, hvordan den er utrustet og hvordan det arbeides med kompetanseutvikling og opplæring.

I undersøkelsen ligger følgende problemstilling til grunn:

1. Er branttjenesten organisert og dimensjonert til den aktuelle oppgaven?
2. Er branttjenesten utrustet til den aktuelle oppgaven?
3. Har branttjenesten tilstrekkelig kompetanse og opplæring?

Innsamlingen av data baserer seg på møte med ledergruppa og samtale med tillitsvalgte i selskapet. Det er også gjennomført samtale med teknisk sjef i to av saltenkommunene. Videre er det foretatt gjennomgang av skriftlig dokumentasjon, deriblant ROS¹- analyse, årsrapport, bemannings- og utstyrsoversikt og anskaffelsesplan.

Undersøkelsen er avgrenset til å vurdere skriftlig dokumentasjon og de innspill vi har mottatt. Revisjonen har ikke overprøvd vurderinger gjort i selskapets ROS- analyse.

Ut fra de tilbakemeldinger som er gitt er det revisjonens inntrykk at Salten Brann ivaretar hensynet til samarbeid med tilstøtende kommuner og andre etater, på en tilfredsstillende måte. Det gjennomføres øvelser med de andre nødetatene, politi og helse, og det gjennomføres opplæring i brann- og redningsperspektiv av personell i andre etater. I tillegg har selskapet samarbeidsavtaler med kommuner utenfor eget ansvarsområde.

I forhold til oppfyllelsen av bemanningsnormer gir ROS- analysen en god beskrivelse av hvordan denne er ivare tatt i forhold til den enkelte kommune. Det er kun sentrumsområdene i Bodø og Fauske som er store nok (over 3000 innbyggere) til å utløse krav om kontinuerlig vaktberedskap (dreiende vakt). Likevel er det i flere kommuner og tettsteder oppsatt kontinuerlig vakt, og minimumskravene til dette må derfor sies å være overopplyt. Kravene til minimumstyrke på kommunenivå er oppfylt. For Bodø fremgår det likevel at forebyggende tiltak ikke kan dekke opp for mangelen av et andre vaktlag. Dette vil komme på plass når en ny brannstasjon gir plass til det.

Når det gjelder innsatstid, er det i ROS- analysen i flere tilfeller omtalt at «*Eksisterende beredskap medfører at dimensjoneringsforskriftens krav til innsatstid ikke oppfylles*». For en del av disse forholdene, er det kommentert at det søkes ivare tatt gjennom risikoreduserende tiltak. For andre fremkommer ikke det i analysen.

¹ ROS – risiko og sårbarhetsanalyse

Etter revisjonens oppfatning viser ROS- analysen at det i en del tilfeller, ikke er en god nok beredskap i forhold til innsatstid.

Når det gjelder *utrustning til brannbekjemping og ulykkesinnsats* gis det fra tjenesten uttrykk for å være en god situasjon. Siden etableringen av selskapet har man gått en lang vei og nå kommet opp på et godt utstyrmessig nivå. Anskaffelsesplanen viser at utfordringen nå dreier seg om å holde seg på dette nivået. Salten Brann IKS har ikke lagt frem en oversikt over status og utfordringer ved den enkelte stasjon, slik at revisjonen har ikke kunnet ta stilling til dette. Men ut fra vurderinger i ROS- analysen fremstår det som at det fortsatt er materielle begrensninger som gjør at beredskapen ikke er optimal.

I forhold til *personlig verneutstyr* viser selskapets oversikt at situasjonen er god og tilfredsstillende samtlige steder. For *alarmerings- og sambandsutstyr* har tjenesten etter eget utsagn hatt en god utvikling og kommet seg opp på et godt nivå. Utrustningen på dette området er bevisst ikke hevet ytterligere i påvente av innføringen av nytt landsdekkende nødnett. Da skal alt utstyr skiftes ut.

Det går frem av denne rapporten at det er en utfordring for tjenesten å oppfylle normkrav til utdanning siden kapasiteten ved Norges Brannskole er for liten. Dette søkes løst gjennom at tjenesten selv gjennomfører en del av utdanningen (teoretisk og delvis praktisk del) og at praksisuke gjennomføres ved brannskolen.

Salten Brann IKS har etter revisjonens oppfatning god oversikt og kontroll med kompetanse og opplæringsløp. Det er også dokumentert øvingsplaner for tjenestestedene. Som vist til var det to av de mindre kommunene hvor det mangler utrykningslederkompetanse. Dette er en mangel i forhold til formelle kompetansekrav, men som vist pågår det tiltak for at dette skal komme på plass. Mannskapene har for øvrig grunnkompetanse som brannkonstabler.

Ved en av øy- stasjonene i Bodø var det også manglende kompetanse, men dette var hensyntatt gjennom at det forelå et differensiert utdanningsbehov, samt at det er pågående kompetansehevingstiltak.

For de øvrige funksjonene det er vist til, er det revisjonens oppfatning at kompetansekravene er oppfylt.

1. INNLEDNING

I denne rapporten går vi inn og ser på organisering, dimensjonering og utrustning i Salten Brann IKS. Selskapet ble etablert den 1. januar 2007 og omfatter brannvern og feietjenester i de 9 Salten- kommunene. Kommunene har delegert kommunenes ansvar etter lovverket til brannsjefen i selskapet.

Tjenesteområdet er regulert i lov av 14. juni 2002 nr 20 om brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann og eksplosjonsvernloven), og mer utfyllende i Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen.

Forskriften skal sikre at enhver kommune har et brannvesen som er organisert, utrustet og bemannet slik at oppgaver pålagt i lov og forskrifter blir utført tilfredsstillende. Videre skal forskriften sikre at brannvesenet er organisert og dimensjonert på bakgrunn av den risiko og sårbarhet som foreligger.

I forbindelse med utredningen for en interkommunal branntjeneste i Salten, konkluderte styringsgruppa (14.02.2004) bl a med følgende i forhold til hovedutfordringer for branntjenesten i dag:

- Kommunene ligger til dels langt etter myndighetenes krav til kompetanse for utrykningsledere og brannmenn
- Det er ikke tilstrekkelig systematikk i oppbygging eller tilbakemeldinger i tjenestens øvelser
- Flere kommuner har gammelt utstyr som ikke er tilpasset kommunens utfordringer

I rapporten ser vi nærmere på hvordan selskapet oppfyller og dokumenterer hvordan krav ivaretas i forhold til de enkelte kommuner og lokalsamfunn.

2. FORMÅL, PROBLEMSTILLING OG AVGRENSNINGER

2.1 FORMÅL

Formålet med prosjektet er å få vurdert i hvilken grad selskapet oppfyller lov og forskrift på området, og er dimensjonert og utrustet i forhold til behov.

2.2 PROBLEMSTILLING

Av formålet har vi utledet følgende problemstillinger:

1. Er branntjenesten organisert og dimensjonert til den aktuelle oppgaven?
2. Er branntjenesten utrustet til den aktuelle oppgaven?
3. Har branntjenesten tilstrekkelig kompetanse og opplæring?

2.3 AVGRENSNINGER

Undersøkelsen er avgrenset til å se på den dokumentasjon Salten Brann IKS har lagt frem for revisjonen.

Revisjonen har ikke overprøvd vurderinger gjort i selskapets ROS- analyse.

3. METODE OG GJENNOMFØRING

Undersøkelsen er gjennomført i henhold til Norges kommunerevisorforbunds Standard for forvaltningsrevisjon RSK 001.

Innsamlingen av data baserer seg på fellesmøte med hele ledergruppa i Salten Brann IKS. I tillegg er det foretatt oppfølgingsavklaringer med flere av lederne i ettertid. Det er også gjennomført samtale med tillitsvalgte for Fagforbundet og Nito. I forhold til kommunene er det foretatt samtale med teknisk sjef i to av saltenkommunene.

I undersøkelsen er det også gått igjennom en del skriftlig dokumentasjon, deriblant ROS-analyse, årsrapporter, bemannings- og utstyrsoversikt og anskaffelsesplan.

Dette mener vi gir en pekepinn og indikasjon på tilstanden i tjenesten.

Etter revisjonens oppfatning er datainnsamlingen tilstrekkelig i forhold til å gjøre de vurderinger og trekke de konklusjoner som er gjort i denne rapporten.

4. REVISJONSKRITERIER

Revisjonskriteriene er en samlebetegnelse på de krav og forventninger som kan stilles til den funksjon, aktivitet eller prosedyre som er gjenstand for forvaltningsrevisjon. Kriteriene holdt sammen med faktagrunnlaget danner basis for de analyser og vurderinger som foretas, og de konklusjoner som trekkes i en forvaltningsrevisjon. Aktuelle kilder for utledning av revisjonskriterier er lover, forskrifter, retningslinjer, vedtak, avtaler og anerkjent teori. I denne undersøkelsen har vi lagt til grunn:

- Lov om brann- og eksplosjonsvern
- Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen
- Forskrift om brannforebyggende tiltak og tilsyn

5. FAKTA OG VURDERINGER

5.1 Er branttjenesten organisert og dimensjonert til den aktuelle oppgaven?

5.1.1 REVISJONSKRITERIER

- Samarbeid med andre regioner og organer

Veiledning til forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen:

§ 2-1 Samarbeid. Kommunen skal sørge for at brannvesenet søker samarbeid med andre myndigheter for å sikre best mulig brannvern for kommunens innbyggere.

Fra samfunnsmessig synspunkt er det størst potensial for samarbeid på følgende områder: forebyggende arbeid, beredskap, bistand ved etterforskning, felles ledelse for flere innsatsstyrker, tilsyn av spesielt kompliserte objekter.

- Oppfyllelse av bemanningsnormer

§ 5-1 Dimensjonering og lokalisering, 5-3 Vaktberedskap, 5-6 Overordnet vakt:

- Som utgangspunkt skal alle kommuner ha en vaktberedskap på 16 personer. En minstestyrke på 4 mannskaper og evt støttestyrke skal være i innsats innenfor kravene til innsatstider. Innen 10-15 minutter etter at førsteinnsats er iverksatt, skal en styrke på 12-14 mannskaper være i samlet innsats.
- Tettsted med inntil 3000 innbyggere: Kan være uten fast vaktordning. Deltidsansatt styrke med bosted innen 4/6 minutter (dag/natt) møtetid. Det bør opprettes lag med dreiende vakt hvis det er usikkert at man får tilstrekkelig oppmøte uten fast vaktordning. Personellet må kunne etablere funksjonelle innsatsenheter på minst 4 mannskaper.
- Tettsted med 3000 til 8000 innbyggere (Fauske, Tverlandet): Beredskapen organiseres i lag med deltidspersonell med dreiende vakt. Hele styrken bor/arbeider innenfor en oppmøtetid til brannstasjon på 4/6 minutter (dag/natt). Styrken deles i vaktlag med 4 mannskaper på hvert lag. I tilfelle større branner og ulykker hele døgnet skal man være sikret oppmøte av minst 12-14 mannskaper innen 10-15 minutter etter at førsteinnsats er iverksatt. (Fauske sentrum)
- Tettsted med 8000 til 20 000 innbyggere: (Ingen i Salten)
- Tettsted med mer enn 20 000 innbyggere (Bodø sentrum): Beredskap i lag med kasernert vakt med: heltidsansatte mannskaper, døgnkontinuerlig skiftvakt, styrke delt i vaktlag på stasjonen, vaktlagene til enhver tid operative.

§ 4-8 Innsatstid

Til tettbebyggelse med særlig fare for rask og omfattende brannspredning, sykehus/sykehjem m.v, strøk med konsentrert eller omfattende næringsdrift o.l, skal innsatstiden ikke overstige 10 minutter.

Innsatstiden kan i særskilte tilfeller være lengre dersom det er gjennomført tiltak som kompenserer den økte risiko. Kommunen skal dokumentere hvordan dette er gjennomført.

Innsatstid i tettsteder for øvrig skal ikke overstige 20 minutter. Innsats utenfor tettsteder fordeles mellom styrkene i regionen, slik at fullstendig dekning sikres. Innsatstiden i slike tilfeller bør ikke overstige 30 minutter.

- Basert på risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS- analyse)

§ 2-4 Dokumentasjon

Kommunen skal kunne dokumentere at denne forskrifts krav til organisering, utrustning og bemanning oppfylles alene eller i samarbeid med annen kommune.

Dokumentasjonen skal omfatte og baseres på en risiko- og sårbarhetsanalyse, som skal være koordinert med kommunens analyser på andre områder.

5.1.2 FAKTA

Samarbeid med andre regioner og organer

Brannsjefen gir uttrykk for at loven på tjenesteområdet er slik at kommunegrenser i et brann og redningsperspektiv ikke er interessante. Det ligger et pålegg i loven om å bidra utover selskapets grenser, og det opplyser han at de gjør. Likevel har Salten Brann flere samarbeidsavtaler med tilstøtende kommuner. Det foreligger samarbeidsavtale med Rana kommune og det arbeides med å få på plass avtale med Rødøy kommune. Selskapet forvalter også en avtale som Hamarøy kommune hadde med Tysfjord kommune. Det er i denne forbindelse på gang et samarbeid med IKS- et i Ofoten for å få på plass en konkret avtale om Tysfjord. Da kan det være aktuelt at selskapet overtar en del av ansvaret for kommunen.

I forhold til de andre nødetatene, politi og helse, er det brannsjefens oppfatning at de har et godt samarbeid. Det gjennomføres felles øvelser og de har en del felles møtepunkt. Han sier videre i forhold til dette:

«Vi har et trippelvarslingsfundament i nødtjenesten. Vi ser allerede også store effekter i forhold til den samlokaliseringen som skal skje i nytt bygg. Vi har en ustrakt kontakt med våre omgivelser i forhold til den utdanning som skjer. Vi utdanner ca 1000 personer i året i brann- og redningsperspektiv. Og det er alt fra flyselskaper til næringslivet og kommunalt

ansatte. Så vi er derfor veldig bredt i inngrep med kommune og næringsliv, de andre nødetatene og befolkningen generelt».

Oppfyllelse av bemanningsnormer (basert på ROS- analyser)

I følge brannsjefen er bemanningen og dimensjoneringen i selskapet på det nivå kommunene ønsker. Bemanning når det gjelder beredskap, er i samsvar med vedtatte brannordninger gjort av den enkelte kommune, forut for etableringen av selskapet. Han gir uttrykk for at dimensjoneringen er innenfor minimumskravene og at de ikke ville akseptert at det var under denne. Hver kommune betaler for sin vaktordning og beredskapsenhet. Hvis man ønsker en styrking av denne, kan kommunen få det, men da må de også finansiere kostnadene med det. Han har ikke registrert at noen av kommunene har ønsket å øke beredskapen.

Videre ser de at i eksempelvis Gildeskål kommune kunne de redusert brannvernordningen sin noe, basert på en faglig vurdering. Beredskapen i Nygårdsjøen kunne vært håndtert fra Knaplund. Men det viser seg å være vanskelig å gjøre den typen endringer. Fra et ressurs synspunkt mener han det hadde vært ønskelig å foreta noen endringer for å bedre ressursdisponeringen.

Selskapet rapporterer til Direktoratet for sivil beredskap (DSB) på årlig basis både når det gjelder personell, utstyr og objekter. Dette gjør man på vegne av kommunen. I følge brannsjefen gjør ikke DSB tilstrekkelighetsvurderinger i forhold til selskapets ROS- analyse mht materiellnivået, men brannvernordningen gjennomgås av dem og gis godkjentstempel.

I følge brannsjefen er dimensjoneringen i organisasjonen basert på ROS- analysen man har. Denne revideres i følge ham en gang i året (revisjonen har hatt tilgang til sist oppdaterte ROS- analyse per april 2012):

«Vi gjennomgår i detalj i ROS- analysen hva som er kravene på det enkelte sted, samt beskriver lovens krav. På alle steder er vi etablert sterkere enn hva minimumskravene i loven tilsier. Det er gjort vurderinger av lokal risiko og så er det dimensjonert ut fra det. Så der er det gode sammenhenger. Det er en sterk brann- og redningsordning i Salten».

ROS- analysen for 2012 inneholder bl a følgende:

- I innledningen i analysen vises det til (og refereres) dimensjoneringsforskriftens krav til organisering og dimensjonering
- Organisasjonskart med avdelinger og underlagte kommuner
- Det gjøres en gjennomgang av hver enkelt kommune. I disse fremgår det folketall, hvilke tettsteder kommunene har, minimumskrav til dimensjonering samt faktisk dimensjonering av brannstyrken (tabell 1 nedenfor). Det gjøres også konkret vurdering i forhold til hver kommune av oppfyllelse av krav til *innsatstid* og *beredskap*. For alle kommunene er det påpekt svakheter og mangler i oppfyllelsen av disse.

- Det er laget en oppsummerende vurdering av styrkeklassering. I denne sies følgende: «Dagens lokalisering av styrker er basert på erfaring, behov for håndteringsevne og tilpasning ut fra lokal kunnskap og lokale forhold. I hovedtrekk vurderes dagens lokalisering som fornuftig og effektiv».

I følge statistikk fra Statistisk Sentralbyrå er det i Salten bare tre tettsteder med over 3000 innbyggere, Bodø, Tverlandet og Fauske (6028 per 1. jan 2012). Det er derfor bare disse som på bakgrunn av folketall alene, har krav til fast vaktordning (dreiende vakt). Tverlandet har per 2012 rundet 3000 innbyggere. Stedet dekkes i følge overbrannmester av utrykningsstyrken fra Bodø. Siden det på Tverlandet er sykehjem med demensavdeling, og at stedet ikke kan nås innen fastsatte tidskrav, er det iverksatt det som kalles kompensierende tiltak. I dette tilfellet handler det om at denne avdelingen er fullsprinklet. Det samme gjelder Helseportssenteret i Valnesfjord.

Tabell 1. Dimensjonering av vaktstyrken i Salten

Kommune	Lokalisering	Antall mannskaper	Vaktordning			Røyk- dykker	Depot
			Kasernert på vakt	Dreiende på vakt	Deltid uten v.		
Beiarn	Moldjord	16		1			
Bodø	Sentrum	25	6			21	
	Knaplund	15			15		
	Kjerringøy	15			15		
	Misvær	15			15		
	Sørvær	15			15		
	Landegode						X
Fauske	Fauske	20		5			
	Sulitjelma	10		1	10		
	Valnesfjord	10		1			
Gildeskål	Inndyr	16		1			
	Sørrarnøy	8			8		
	Våg	8			8		
	Nygårdssjøen	8			8		
Hamarøy	Oppeid	16		1			
	Innhavet	10		1			
Meløy	Ørnes	12					
	Engavågen	8					
	Halsa	8					
	Glomfjord	Yara					
	Meløy	6					
	Bolga	6					
Saltdal	Rognan	18		3			
Steigen	Leinesfjord	16		2			

Sørfold	Straumen	16	2				
	Røsvik						X
	Kvarv						X
	Styrkesnes						X
	Elvkroken						X
	Mørsvik						X

Kilde: Salten Brann ROS- analyse

Revisjonen har mottatt bemannings- og kompetanseoversikt over selskapet for den enkelte kommune og stasjon. Denne viser at bemanningstallene avviker noe fra tallene i ROS-analysen. Årsaken til dette er i følge overbrannmester at man opplever en relativt stor turnover i de små deltidsstillingene. Det ansettes ca 25-30 nye personer årlig i disse stillingene. På flere av de mindre stedene er det også vanskelig å rekruttere inn nye personer.

For Bodø som passerer 50 000 innbyggere i 2014 håndteres i dag ca 48 000 innbyggere fra stasjonen i Bodø. Det medfører at man i Bodø arbeider med en opptrapping i forhold til økning i folketallet samt behov for å kunne håndtere to hendelser i den delen av Bodø kommune som skal betjenes fra sentrumsstasjonen.

I forhold til fagområdet feiing og forebyggende innsats opplyser brannsjefen at man har hatt bemanningsutfordringer over lang tid. Det er først nå i senere tid at denne delen av tjenesten er på over 80 % bemanning. Hovedårsaken her er at man konkurrerer på et ingeniørmarked og at etaten ikke kan konkurrere med næringslivet om lønn. Dette søkes løst gjennom at man har senket ambisjonsnivået noe ift å rekruttere ingeniører og påser tilstrekkelig utdanning i større grad selv, for å sikre tilsynskapasitet. Til høsten regner brannsjefen med at de vil være 90 % oppsatt i forhold til kravet om ett årsverk per 10 000 innbyggere.

Tillitsvalgt i NITO² (som også er ansatt i forebyggende avdeling) gir uttrykk for at man har alt for lav bemanning i avdelingen. Utfordringen er i følge ham å ha ansatte som oppfyller kompetansekravet og som blir værende i jobben. Utfordringen er spesielt stor i distriktskommunene, men også i noen grad i Bodø.

Innsatstid

I ROS- analysen under avsnittet *Forebyggende tiltak i objekter*, omtales det *Objekter med lang innsatstid/mangler med slokkevannsforsyning*. Her sies det følgende:

«Eksisterende beredskap medfører at dimensjoneringsforskriftens krav til innsatstid ikke oppfylles.

² Norges Ingeniør og Teknologiorganisasjon

Det er i regionen registrert et fåtall bo- og omsorgssenter (risikoklasse 6 objekter) som ikke kan nås innen 10 minutter ved førsteinnsatsen.

Ved en større hendelse eller flere samtidige hendelser i Bodøområdet oppfylles ikke forskriftens krav til innsatstid siden disse hendelsene må ivaretas av utkallingsmannskap. Dagpersonell vil kunne inngå i utkallingsstyrken på dagtid.

Likeledes er det et større antall objekter (vesentlig risikoklasse 2 og 4) der førsteinnsats ikke er i gang innen 30 minutter pga regionens topografi, veisystem og bosettingsmønster.

Den økte risiko knyttet til disse forhold søkes kompensert med forebyggende tiltak slik dimensjoneringsforskriften åpner for. Dette gjelder også risikoklasse 6 objekter.

For å redusere risikoen anbefales ulike tiltak, f eks automatisk varslingsanlegg, direktevarsling til 110- sentralen, sprinkling, organisatoriske tiltak.

Den enkelte objekteier må utrede aktuelle risikoreduserende tiltak på et mer detaljert nivå.

Forebyggende tiltak kan ikke dekke opp for mangelen på to vaktlag i Bodø».

I ROS- analysens gjennomgang i forhold til den enkelte kommune, sies det eksempelvis følgende:

For Sørfold sykehjem, Røsvik, oppfylles ikke kravene til innsatstid til sykehjem (10 minutter). Risikoreduserende tiltak er gjennomført.

Kommunen har veistrekninger langs E6 med mange tunneler som ikke kan nås innen kravet om innsatstid på 30 minutter.

I følge teknisk sjef i Sørfold kommune, er kommunen vidstrakt, og man klar over at utrykningstiden kan være noe lang. Men at det er vurderinger som er foretatt i forbindelse med ROS- analysen. Kommunen har slik sett tatt stilling til det og akseptert den ordningen man har.

Salten Brann IKS har ikke dokumentasjon på om aktuelle risikoreduserende tiltak er gjennomført.

5.1.3 VURDERING

Ut fra de tilbakemeldinger som er gitt er det revisjonens inntrykk at Salten Brann ivaretar hensynet til samarbeid med tilstøtende kommuner og andre etater, på en tilfredsstillende måte. Det gjennomføres øvelser med de andre nødetatene, politi og helse, og det gjennomføres opplæring i brann- og redningsperspektiv av personell i andre etater. I tillegg har selskapet samarbeidsavtaler med kommuner utenfor eget ansvarsområde.

I forhold til oppfyllelsen av bemanningsnormer gir ROS- analysen en god beskrivelse av hvordan denne er i varetatt i forhold til den enkelte kommune. Det er kun sentrumsområdene i Bodø og Fauske som er store nok (over 3000 innbyggere) til å utløse krav om kontinuerlig vaktberedskap (dreiende vakt). Likevel er det i flere kommuner og tettsteder oppsatt kontinuerlig vakt, og minimumskravene til dette må derfor sies å være overopplyt. Kravene til minimumsstyrke på kommunenivå er oppfylt. For Bodø fremgår det likevel at forebyggende tiltak ikke kan dekke opp for mangelen av et andre vaktlag. Dette vil komme på plass når en ny brannstasjon gir plass til det.

Når det gjelder innsatstid, er det i ROS- analysen i flere tilfeller omtalt at «*Eksisterende beredskap medfører at dimensjoneringsforskriftens krav til innsatstid ikke oppfylles*». For en del av disse forholdene, er det kommentert at det søkes ivaretatt gjennom risikoreducerende tiltak. For andre fremkommer ikke det i analysen.

Etter revisjonens oppfatning viser ROS- analysen at det i en del tilfeller, ikke er en god nok beredskap i forhold til innsatstid.

5.2 Er brantjenesten utrustet til den aktuelle oppgaven?

5.2.1 REVISJONSKRITERIER

Veiledning til forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen:

- **Utrustning til brannbekjemping og ulykkesinnsats**

Brannvesenet skal disponere egnet og tilstrekkelig utstyr med høy driftssikkerhet til innsats ved de branner og ulykker som kan forventes, herunder transportmidler, pumper, slanger og annet slokkeutstyr, samt utstyr til bruk ved akutt forurensning.

I områder hvor tilstrekkelig vann til brannsløkking ikke umiddelbart kan skaffes til veie, skal brannvesenet medbringe vann til sløkking. Brannsjefen må kartlegge hvilke slokkevannressurser som er tilgjengelig i alle deler av innsatsområdet, eventuelt etter praktiske vannmengdemålinger.

- **Personlig verneutstyr**

Personell i beredskapsstyrke skal ha nødvendig personlig verneutstyr for de oppgaver de forventes å bli stilt overfor, og være fortrolig med utstyrets muligheter og begrensninger.

Røykdykkere og kjemikaliedykkere skal ha fullstendig åndedrettsvern, bekledning og utrustning som muliggjør sikker og effektiv innsats. Ved forgiftningsfare skal åndedrettsvern med overtrykk benyttes.

Ved anskaffelse av personlig verneutstyr skal det kun velges utstyr som er produsert og omsatt iht gjeldende regelverk.

- **Alarmerings- og sambandsutstyr**

Nødalarmeringssentral skal disponere utstyr for mottak av meldinger om brann- og andre ulykker og utstyr for direktealarmering av innsatspersonell i brannvesenet i hele regionen.

Alle kommuner skal ha utstyr for formidling av alarmmeldinger fra nødalarmeringssentralen og direkte til innsatspersonellet.

Brannvesenet skal disponere utstyr for det samband som er nødvendig for effektiv innsats, herunder også samband med øvrige nødetater på skadested.

5.2.2 FAKTA

Utrustning til brannbekjemping og ulykkesinnsats

I følge brannsjefen hadde det forut for etableringen av Salten Brann IKS, til dels vært en forvaltning av dette tjenesteområdet som hadde ført til store avvik. Selskapet overtok brannvern enheter som opererte i vegvesenkjeledresser, plastikkhjelmer og støvler på beina og uten hansker som egnet seg til brannbekjempelse. Man overtok et miljø hvor 80 % av de som var der i prinsippet ikke hadde lov til å slukke brann siden de manglet lovfestede øvelser og grunnutdanning.

Når selskapet ble etablert, ble det laget en anskaffelsesplan, som et resultat av de avvikene som var registrert. Og det var massive avvik. En av kommunene som hadde størst avvik, var Gildeskål. Der ble det brukt flere millioner kroner for å lukke avvikene. Det gikk på alt fra personlig utrustning til utstyr generelt.

Ved etableringen av selskapet var det også en utfordring i forhold til at kartet ikke stemte med «terrenget» i forhold til hva enkelte kommuner hadde rapportert inn som standard på utrustning og kompetanse. Det var et vidt gap i forhold til det, både når det gjaldt personlig utrustning og innsats-materiellets kvalitet og kapasitet. Han sier videre i forhold til dette:

«Men vi er komfortabel med nivået nå i forhold til kravene i forskrifter til kvalitet og kapasitet. Anskaffelsesplanen viser veldig godt hvor vi er i dag. Vi skal lage en ny kartlegging når vi starter med busjettet for 2015. Men per i dag vet jeg ikke om noen avvik på sikkerhet på HMS- nivå. Både når det gjelder personlig utrustning og innsatsmateriell for øvrig, så er det et godt nivå».

Han sier videre at den biten som gjenstår nå i forhold til anskaffelser av materiell, slik sett er relativt liten. Nå er det mer snakk om at man er på et utskiftnings-/vedlikeholdsnivå, enn at det er behov for nyanskaffelser.

Revisjonen har fått tilgang til selskapets Anskaffelsesplan 2014-2017. I denne fremgår det at *«Utgangspunktet for anskaffelsesplanen er det kontinuerlige behovet for utskiftninger av materiell og erstatning av utslitt eller ødelagt materiell».*

Grunnlaget for planen er en kartlegging av status på de enkelte brannstasjoner. Kartleggingen ble sist foretatt siste halvår 2012.

I planen fremgår følgende investeringsplan (tall eks mva):

Investeringsplan	2013	2014	2015	2016	2017
Lift			4 500 000		
Opplæringsbil		450 000			
Varig brannvernmateriell	150 000		150 000		

Servicebil	350 000	350 000	350 000	350 000	350 000
Redningsverktøy	250 000				
Brannbil		3 000 000			3 000 000
Sum	700 000	3 800 000	4 950 000	350 000	3 350 000

Det fremgår også at følgende vil være typiske anskaffelser fremover:

- Servicebiler til administrasjon, feiing og tilsyn
- Opplæringsbil til U160- Utryknings sertifikat
- Utrykningsbil til overordnet vakt
- Kombibil til kurs/opplæring
- Frigjøringsverktøy til bilulykker, bygningsulykker og ras
- Utstyr for plassering på tung bil
- Stigebil 32m høyde til innsats og evakuering
- Røykdykkermateriell
- Redningsdykkermateriell
- Slokkemateriell

I følge teknisk sjef i Sørfold kommune er det en god tilstand i tjenesten både når det gjelder bekledning (nytt ble kjøpt inn ved etableringen av selskapet), brannbil (har fått ny nå) og også slukke- og frigjøringsutstyr er veldig bra.

Forebyggende avdeling

I Anskaffelsesplan 2014-2017 fremgår følgende:

«I store deler av Saltenregionen er det forholdsvis spredt bosetning. Dette medfører at hver stilling må dekke et forholdsvis stort område. For å dekke opp transportbehovet er det anskaffet 10 biler som skiftes ut hvert tiende år med en bil per år, slik at sikkerhet, restverdi og vedlikeholdskostnader holdes på et kosteffektivt nivå».

Vurderinger i ROS- analysen

Revisjonen har forespurt Salten Brann IKS om oversikt og vurdering av utrustning og materiell ved den enkelte stasjon, og utfordringer og behov i denne forbindelse. I forhold til dette vises det til vurderingene som er gjort i ROS- analysen 2012. Etter det revisjonen kan se gir ikke denne vurderinger av forholdet på et mer detaljert nivå. Men det er gjort vurderinger på et overordnet nivå. En typisk kommentar i forhold til flere lokalsamfunn, er at «*det anses nøkternt oppsatt ift den generelle risiko*» som er i området. Forhold som kommenteres som mangelfull er eksempelvis:

- Det planlagte og faglig tilfredsstillende nivået på innsatskapasitet på Inndyr er ikke mulig å nå med dagens innsatsmateriell. Begrensningen er stasjonsforholdene med hensyn til å innplassere brannbil med riktig kapasitet. På grunn av mangel på areal i brannstasjonen har området forhøyet risiko i forhold til de innsatsområder som tilligger brannvernet.

- Beredskapen i forhold til hendelser i Steigentunnelen mhp røykdykkerinnsats, slokkevann og utstyr vurderes som mangelfull.
- Sørfold: Det eksisterer også mangler mhp røykdykkerkapasitet, slokkevann og utstyr for innsats i tunnel.

Personlig verneutstyr

Revisjonen har fått tilgang til oversikt over personlig utrustning ved alle stasjonene i Salten Brann IKS. Denne viser at alle stort sett har samme type bekledning, hjelm, støvler og hansker. Alt av godkjent type (oversikt i vedlegg 2).

Overbrannmester opplyser i tillegg at de stasjoner som har røykdykkertjeneste er utstyrt med utstyr til minimum etter røykdykkerlag, som er tre personer. Røykdykkerne i Salten Brann IKS har personlige masker, og i tillegg til det er stasjonene utstyrt med to ekstra masker for personell som benytter åndedrettsvern ved utvendig slukking. For stasjoner uten denne tjenesten er hver stasjon utstyrt med to sett, to masker og ekstra luftflaske til begge settene.

Alarmerings- og sambandsutstyr

I følge leder for 110- sentralen har det siden starten på Salten Brann IKS skjedd en formidabel oppgradering på radiosiden, og man har etter dette kommet opp på et akseptabelt nivå. De har valgt å ikke heve den over dette, fordi det skal innføres et nytt landsdekkende nødnett, og i den forbindelse må alt radioutstyr skiftes ut. Man har et nivå som oppfattes som nødvendig og akseptabelt. Også på dette området er tjenesten i utskiftnings/driftsmodus.

I Anskaffelsesplan 2014-2017 fremgår det at det i forhold til 110 sentralen ikke er registrert behov for større anskaffelser i kommende periode.

5.2.3 VURDERING

Når det gjelder *utrustning til brannbekjemping og ulykkesinnsats* gis det fra tjenesten uttrykk for å være en god situasjon. Siden etableringen av selskapet har man gått en lang vei og nå kommet opp på et godt utstyrsmessig nivå. Anskaffelsesplanen viser at utfordringen nå dreier seg om å holde seg på dette nivået. Salten Brann IKS har ikke lagt frem en oversikt over status og utfordringer ved den enkelte stasjon, slik at revisjonen har ikke kunnet ta stilling til dette. Men ut fra vurderinger i ROS- analysen fremstår det som at det fortsatt er materielle begrensninger som gjør at beredskapen ikke er optimal.

I forhold til *personlig verneutstyr* viser selskapets oversikt at situasjonen er god og tilfredsstillende samtlige steder. For *alarmerings- og sambandsutstyr* har tjenesten etter eget utsagn hatt en stor utvikling og kommet seg opp på et godt nivå. Utrustningen på dette området er bevisst ikke hevet ytterligere i påvente av innføringen av nytt landsdekkende nødnett. Da skal alt utstyr skiftes ut.

5.3 Har brantjenesten tilstrekkelig kompetanse og opplæring?

5.3.1 REVISJONSKRITERIER

Veiledning til forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen:

Kommunen skal sørge for at personell i brannvesenet tilfredsstiller de krav til kvalifikasjoner som forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen stiller.

Det skal gjennomføres praktiske og teoretiske øvelser med slik hyppighet, omfang og innhold at personellens kompetanse blir vedlikeholdt og utviklet slik at den er tilstrekkelig til at brannvesenet kan løse de oppgaver det kan forventes å bli stilt overfor. Det bør finnes planer for hvordan dette skal nås.

- **Kompetanseplanlegging**
Det bør utarbeides en opplæringsplan for hver enkelt ansatt som mangler de nødvendige kvalifikasjoner. Planene skal resultere i en samlet helhetlig kompetanseplan for brannvesenet i kommunen/regionen.
- **Tilfredsstiller krav til kvalifikasjoner:**
- Brannkonstabel: Skal ha gjennomført yrkesutdanning som brannkonstabel.
- Feiersvenn: Feiing og tilsyn med fyringsanlegg etter forskrift om brannforebyggende tiltak og tilsyn skal utføres av personell som innehar svennebrev i feierfag eller tilsvarende kvalifikasjoner.
- Operatør på nødalarmeringssentral: Skal ha gjennomført yrkesutdanning for brannkonstabel, beredskapsutdanning trinn I samt yrkesutdanning for operatør på nødalarmeringssentral.
- Forebyggende personell: Skal ha gjennomført yrkesutdanning i forebyggende brannvern og ha enten:
 - utdanning som ingeniør fra ingeniørhøgskole, annen relevant høgskoleutdanning eller særskilt brannteknisk utdanning på samme nivå, eller
 - yrkesutdanning for brannkonstabel i heltidsbrannvesen samt beredskapsutdanning trinn I, eller
 - fagutdanning som feiersvenn.
- Utrykningsleder: Skal ha gjennomført yrkesutdanning som brannkonstabel samt beredskapsutdanning trinn I og II. For utrykningsleder i deltidsbrannvesen kreves ikke beredskapsutdanning trinn II.
- Leder for beredskapsavdeling: Skal ha gjennomført beredskapsutdanning trinn III og ha enten:
 - utdanning som ingeniør fra ingeniørhøgskole, eller annen relevant høgskoleutdanning eller særskilt brannteknisk utdanning på samme nivå,
 - eller kvalifikasjoner som utrykningsleder i heltidsbrannvesen

- Leder for forebyggende avdeling: skal ha gjennomført yrkesutdanning i forebyggende brannvern og enten ha:
 - o utdanning som ingeniør fra ingeniørhøgskole, annen relevant høgskoleutdanning eller særskilt brannteknisk utdanning på samme nivå, eller
 - o kvalifikasjoner som utrykningsleder i heltidsbrannvesen, eller
 - o minst to års erfaring som forebyggende personell.
- Overordnet vakt: Overordnet vakt skal ha gjennomført utdanning som leder av beredskapsavdeling, fj § 7-8 eller leder av forebyggende avdeling jf § 7-9 med tillegg av beredskapsutdanning trinn III.
- Brannsjef i kommune eller region med mer enn 50 000 innbyggere skal ha gjennomført beredskapsutdanning trinn III og enten ha:
 - o eksamen fra teknisk høgskole eller annen relevant universitets-/høgskoleeksamen, eller
 - o kvalifikasjoner som brannsjef i kommune eller region med inntil 50 000 innbyggere, og minst 5 års erfaring som brannsjef.
- Brannsjefens stedfortreder skal ha kvalifikasjoner enten som leder av forebyggende avdeling eller som leder av beredskapsavdeling.

5.3.2 FAKTA

Som vist til ovenfor har tjenesten en ikke ubetydelig utfordring i forhold til turnover i spesielt deltidsstyrken. Dette medfører store utfordringer i forhold til opplæringsvirksomhet og kompetanse. Samtidig har tjenesten en situasjon hvor det rekrutteres inn ufaglært personell som må læres opp i etaten, samt at Norges Brannskole (NBSK) har en kapasitetsutfordring. I følge leder for beredskapsavdelingen (varabrannsjef) er mesteparten av avdelingens mannskaper, deltidsmannskaper. Noen med vaktordning og noen uten. Behovet for utdanning for den enkelte er vidt forskjellig og avhengig av funksjoner. Han gir uttrykk for at tjenesten ikke greier å oppfylle normkravene til utdanning gjennom NBSK, for kapasiteten der er for liten.

Siden oppstarten for Salten Brann IKS er det gjennomført 7-8 grunnkursklasser i samarbeid med NBSK. Opptaket skjer gjennom skolen, men teoridelen gjennomføres i egen regi. Deretter sendes mannskapene til NBSK for en ukes praksisdelt. I forhold til dette sier leder for beredskapsavdelingen:

«Når vi setter sammen klassene så setter vi dem sammen fra forskjellige stasjoner i nærområdet. Sånn at når vi i år skal i gang med neste klasse, så blir det personell fra flere av disse. Vi fordeler kompetansen på stasjonene. Det skal hele tiden være personell på disse med grunnkompetanse eller utrykningskompetanse. Ikke 100 % av styrken har kompetansen i orden pga kapasiteten. Men vi har alltid kompetanse på stasjonene».

Det er utarbeidet eget infoskriv til nyansatte – *Infoskriv for hvordan utdanningsløpet er tenkt gjennomført for nytt personell*. Av dette fremgår det at den nyansatte starter med *nettbasert kurs i brannvern*. Den enkelte får en opplæringsbok og det skal føres logg over gjennomførte øvelser. Det er den stasjonsansvarlige ved den enkelte stasjon som fører denne loggen. Når nettkurset og opplæringsboken er gjennomført meldes det opp til grunnkurs. Kurset gjennomføres i egen kommune eller i nabokommune. Enkelte av ferdighetsøvelsene gjennomføres på eget øvingsfelt i Bodø, samt praksisuke hos NBSK. Etter endt grunnkurs er yrkesutdanningen som brannkonstabel fullført.

Når det gjelder gjennomføring av øvelser har revisjonen fått tilgang til øvingsplaner for Bodø brannstasjon og for brannstyrken i Sørfold. Her fremgår det at det skal gjennomføres øvelser gjennom hele året.

Tillitsvalgt i NITO sier at for forebyggende avdeling har det vært vanskelig å drive kompetanseplanlegging pga omskiftning i personalet. Det er noe man derfor ikke har kommet godt nok i gang med, men som det jobbes med nå for å få til.

I forhold til opplæring sier teknisk sjef i Sørfold kommune følgende:

«Når det gjelder opplæring, så synes jeg det er veldig bra. De har en god del internopplæring som man tidligere måtte kjøpe utenfra. Der har man bygd opp kompetanse slik at man er i stand til å gjøre det selv. Brannmannskapene blir interessert i dette, og de får opplæring og er veldig engasjert i tjenesten».

Og teknisk sjef i Beiarn sier følgende:

«Jeg tror det var en nødvendighet at selskapet ble etablert, spesielt for de mindre kommunene. Jeg har inntrykk av at det ble en større grad av profesjonalitet i både beredskapssiden og ikke minst tilsynssiden. Feiing og tilsyn er en veldig viktig del, og der tror jeg det var litt variabelt rundt i kommunene, hvor dyktig man var på det. Nå har man folk som jobber med det på heltid. De blir naturligvis bedre i jobben og får høyere kompetanse enn småkommunene klarte å ha».

Revisjonen har mottatt bemannings- og kompetanseoversikt over selskapet for den enkelte kommune og stasjon.

Beiarn

Av 16 mannskaper har 11 grunnkompetanse som brannkonstabel. Ingen har utrykningslederkompetanse, men 4 har hjemmevakt som utrykningsleder.

Bodø

Av 37 mannskaper har 36 grunnkompetanse, 13 har utrykningslederkompetanse, 5 har ber. utd trinn III. 27 har døgkontinuerlig kasernert vakt.

Helligvær, Sørøya

Av 12 mannskaper har ingen grunnkompetanse, ingen vaktberedskap

Kjerringøy

Av 12 mannskaper har fire grunnkompetanse, ingen har utrykningslederkompetanse, ingen vaktberedskap

Knaplund

Av 15 mannskaper har 5 grunnkompetanse, en har utrykningslederkompetanse, ingen vaktberedskap

Misvær

Av 12 mannskaper har 6 grunnkompetanse, en har utrykningslederkompetanse, ingen vaktberedskap

Fauske

Av 20 mannskaper har 12 grunnkompetanse, 4 har utrykningslederkompetanse og er oppsatt som utrykningsleder med hjemnevakt, de øvrige har hjemnevakt som sjåfør/annet.

Sulitjelma

Av 8 mannskaper har 4 grunnkompetanse, disse har også hjemnevakt som sjåfør/annet.

Gildeskål (Inndyr)

Av 15 mannskaper har 7 grunnkompetanse, en har utrykningslederkompetanse og 4 er oppsatt som utrykningsleder med hjemnevakt.

Nygårdsjøen

Av 5 mannskaper har ingen grunnkompetanse, ingen vaktberedskap

Arnøya

Av 7 mannskaper har 5 grunnkompetanse, ingen vaktberedskap

Våg

Av 8 mannskaper har 5 grunnkompetanse, ingen vaktberedskap

Hamarøy (Oppeid)

Av 15 mannskaper har 8 grunnkompetanse, 4 har utrykningslederkompetanse og er også oppsatt som utrykningsleder med hjemnevakt.

Innhavet

Av 8 mannskaper har 5 grunnkompetanse, ingen har utrykningslederkompetanse, og 3 er oppsatt med hjemnevakt som sjåfør/annet

Meløy (Ørnes)

Av 13 mannskaper har 8 grunnkompetanse, av disse har 4 utrykningslederkompetanse, og 5 er også oppsatt som utrykningsleder med hjemnevakt.

Glomfjord

Bemannes av Yara med 24 personer med grunnkompetanse og hvor det foreligger utrykningslederkompetanse.

Engavågen

Av 9 mannskaper har 8 grunnkompetanse, to har utrykningslederkompetanse, og tre er oppsatt som utrykningsleder med hjemnevakt.

Halsa

Av 8 mannskaper har 4 grunnkompetanse, to har utrykningslederkompetanse, og to er oppsatt som utrykningsleder med hjemnevakt.

Meløya

Av 6 mannskaper har samtlige grunnkompetanse, ingen har utrykningslederkompetanse, ingen vaktberedskap

Saltdal (Rognan)

Av 18 mannskaper har 8 grunnkompetanse, 4 har utrykningslederkompetanse, 6 er oppsatt som utrykningsledere med hjemnevakt, 12 er oppsatt med hjemnevakt som sjåfør/annet.

Steigen

Av 14 mannskaper har 10 grunnkompetanse, to har utrykningslederkompetanse, 4 er oppsatt som utrykningsleder med hjemnevakt, 4 er oppsatt med hjemnevakt som sjåfør/annet.

Sørfold

Av 15 mannskaper har 7 grunnkompetanse, tre har utrykningslederkompetanse, 4 er oppsatt som utrykningsleder med hjemnevakt, 11 er oppsatt med hjemnevakt som sjåfør/annet.

Av oversikten ovenfor fremgår det at kommunene Beiarn og Steigen ikke har mannskaper med utrykningslederkompetanse. I følge overbrannmester ved beredskapsavdelingen ble det forsøkt å bøte på dette gjennom den opplæringen som ble gjennomført i 2013. Her deltok det to mannskaper fra Steigen, men disse bestod ikke eksamen. Fra Beiarn var det meningen at to skulle delta på det samme kurset, men de var blitt forhindret i dette. I forhold til dette sier overbrannmesteren følgende:

«For personell som inngår i vaktordningen som utrykningsleder i disse to kommunene har grunnkurskompetanse, som gir dem tekniske ferdigheter og vurderingskompetanse, men har pr. dags dato ikke beredskapsutdanning trinn I. Salten Brann vil ved neste mulighet tilstrebe

at denne kompetansen også tilføre i disse kommunene. De to som ikke klarte eksamen, vil få mulighet til å gjennomføre ny».

Når det gjelder stasjonen på Helligvær, fremgår det ovenfor at ingen har grunnkompetanse. I forhold til dette opplyser overbrannmester at man har fått en aksept fra DSB om at det foreligger et differensiert utdanningsbehov. Ved denne stasjonen har man ikke kjøretøyer eller mer avansert utstyr. I forhold til deres behov har Salten Brann IKS laget en undervisning som er tilpasset øyene. Men han opplyser at det pågår kursing for dette personellet, slik at de om kort tid vil tilfredsstillere grunnkompetansekravet. De har likevel øvelser (minst 6 øvelser per år) slik at de trener på slukking. Men det har her vært et avvik i forhold til formalkrav til kompetanse.

Forebyggende avdeling og feiertjenesten

De 7 personene i avdelingen har litt varierende kompetanse. Noen har sivilingeniør eller ingeniør/teknisk fagskoleutdanning, noen har dette i kombinasjon med grunnkurs som brannkonstabel eller forebyggende kurs, og en har grunnkurs som brannkonstabel men ikke ingeniørbakgrunn. Avdelingsleder har branningeniørutdanning samt beredskapsutdanning trinn III.

Feiermester har svennebrev og mesterbrev og øvrige feiere har svennebrev.

110- sentralen (nødalarmringssentral): Kompetanseoversikt revisjonen har mottatt fra leder for enheten viser at personellet (14 personer utover leder, en stilling vakant) har grunnkompetanse som brannkonstabel, yrkesutdanning for operatør på nødalarmringssentral samt beredskapsutdanning trinn 1. I forbindelse med utvidelse av sentralen til også å gjelde Helgeland (fra 30.09.2014) er det rekruttert inn nytt personell som er i ferd med å gjennomføre internopplæring. Formalkravet til disse er dermed ikke oppfylt.

Leder for beredskapsavdeling: Han har gjennomført beredskapsutdanning trinn III, samt har kvalifikasjoner som utrykningsleder i heltidsbrannvesen.

Overordnet vakt: I Salten Brann IKS benyttes benevnelsen Vakthavende brannsjef for det personellet som ivaretar funksjonen Overordnet vakt. Dette gjelder 5 personer som alle har beredskapsutdanning trinn III. Tre av disse har i tillegg ingeniør/siv. ingeniørutdanning samt at to har «lang linje» og kvalifikasjoner som utrykningsleder.

Brannsjef: Er en av de som har beredskapsutdanning trinn III, samt er utdannet ingeniør.

Brannsjefens stedfortreder: Er leder for beredskapsavdelingen, og innehar kvalifikasjoner som sådan.

5.3.3 VURDERING

Det går frem ovenfor at det er en utfordring for tjenesten å oppfylle normkrav til utdanning siden kapasiteten ved Norges Brannskole er for liten. Dette søkes løst gjennom at tjenesten selv gjennomfører en del av utdanningen (teoretisk og delvis praktisk del) og at praksisuke gjennomføres ved brannskolen.

Salten Brann IKS har etter revisjonens oppfatning god oversikt og kontroll med kompetanse og opplæringsløp. Det er også dokumentert øvingsplaner for tjenestestedene. Som vist til var det to av de mindre kommunene hvor det mangler utrykningslederkompetanse. Dette er en mangel i forhold til formelle kompetansekrav, men som vist pågår det tiltak for at dette skal komme på plass. Mannskapene har for øvrig grunnkompetanse som brannkonstabler.

Ved en av øy- stasjonene i Bodø var det også manglende kompetanse, men dette var hensyntatt gjennom at det forelå et differensiert utdanningsbehov, samt at det er pågående kompetansehevingstiltak.

For de øvrige funksjonene det er vist til, er det revisjonens oppfatning at kompetansekravene er oppfylt.

6. KONKLUSJON

Vi har i denne undersøkelsen sett på følgende to forhold

1. Er branttjenesten organisert og dimensjonert til den aktuelle oppgaven?

Ut fra de tilbakemeldinger som er gitt er det revisjonens inntrykk at Salten Brann ivaretar hensynet til samarbeid med tilstøtende kommuner og andre etater, på en tilfredsstillende måte.

I forhold til oppfyllelsen av bemanningsnormer gir ROS- analysen en god beskrivelse av hvordan denne er ivare tatt i forhold til den enkelte kommune. Det er kun sentrumsområdene i Bodø og Fauske som er store nok (over 3000 innbyggere) til å utløse krav om kontinuerlig vaktberedskap (dreiende vakt). Likevel er det i flere kommuner og tettsteder oppsatt kontinuerlig vakt, og minimumskravene til dette må derfor sies å være overopplyt. Kravene til minimumsstyrke på kommunenivå er oppfylt. For Bodø fremgår det likevel at forebyggende tiltak ikke kan dekke opp for mangelen av et andre vaktlag. Dette vil komme på plass når en ny brannstasjon gir plass til det.

Når det gjelder innsatstid, er det i ROS- analysen i flere tilfeller omtalt at «*Eksisterende beredskap medfører at dimensjoneringsforskriftens krav til innsatstid ikke oppfylles*». For en del av disse forholdene, er det kommentert at det søkes ivare tatt gjennom risikoreduserende tiltak. For andre fremkommer ikke det i analysen.

Etter revisjonens oppfatning viser ROS- analysen at det i en del tilfeller, ikke er en god nok beredskap i forhold til innsatstid.

2. Er branttjenesten utrustet til den aktuelle oppgaven?

Når det gjelder *utrustning til brannbekjemping og ulykkesinnsats* gis det fra tjenesten uttrykk for å være en god situasjon. Siden etableringen av selskapet har man gått en lang vei og nå kommet opp på et godt utstyrsmessig nivå. Ut fra vurderinger i ROS- analysen fremstår det som at det fortsatt er materielle begrensninger som gjør at beredskapen ikke er optimal.

I forhold til *personlig verneutstyr* viser selskapets oversikt at situasjonen er god og tilfredsstillende samtlige steder. For *alarmerings- og sambandsutstyr* har tjenesten etter eget utsagn hatt en stor utvikling og kommet seg opp på et godt nivå.

3. Har brantjenesten tilstrekkelig kompetanse og opplæring?

Det går frem av denne rapporten at det er en utfordring for tjenesten å oppfylle normkrav til utdanning siden kapasiteten ved Norges Brannskole er for liten. Dette søkes løst gjennom at tjenesten selv gjennomfører en del av utdanningen.

Salten Brann IKS har etter revisjonens oppfatning god oversikt og kontroll med kompetanse og opplæringsløp. Det er også dokumentert øvingsplaner for tjenestestedene.

Det er en del mangler i forhold til formelle kompetansekrav, men som vist pågår det tiltak for at dette skal komme på plass. For de ulike funksjonene i selskapet, er det revisjonens oppfatning at kompetansekravene i hovedsak er oppfylt.

7. BRANNSJEFENS KOMMENTAR

Brannsjefens kommentar til rapporten fremgår som vedlegg 1 på neste side.

Det fremgår av brannsjefens svar, at man slutter seg til den beskrivelsen som fremgår av rapporten.

Slik vi ser det endrer ikke brannsjefens kommentarer på rapportens vurderinger og konklusjon.

Vedlegg 1 – Brannsjefens kommentar

I forhold til rapporten kommenterer brannsjefen følgende:

Rapporten gir en god beskrivelse av tilstanden for brannvernet i regionen. Videre peker rapporten på de utfordringer som selskapet har samt de løsninger som er valgt for å sikre grunnkompetanse i alle ledd. Særlig er rekruttering til forebyggende arbeid en stor utfordring. Etter revisors besøk har to av de ansatte søkt seg til annen tjeneste og vi har igjen startet rekruttering. Vi har kvalifiserte søkere til stillingene og prioriterer ansettelse så snart som mulig. Å komme i forkant på det forebyggende området er en kontinuerlig utfordring. Utover dette gir selskapets eiere et balansert nivå for selskapet mht budsjett og brannvernordninger som medfører at vi har et godt brannvern i positiv utvikling i hele regionen.

Vedlegg 2 – Oversikt over utrustning

Stasjon	Bekledning	Hjelm	Støvler og hansker
Oppeid, Hamarøy	PBI, Venås	Dreger hjelm	Alfa utr.støvler og utr. hansker
Innhavet, Hamarøy	PBI, Venås	Dreger hjelm	Alfa utr.støvler og utr. hansker
Leinesfjord, Steigen	PBI, Venås	Dreger hjelm	Alfa utr.støvler og utr. hansker
Straumen, Sørfold	PBI, Venås	Dreger hjelm	Alfa utr.støvler og utr. hansker
Fauske, tettsted	PBI, Venås	Dreger hjelm*	Alfa utr.støvler og utr. hansker
Sulitjelma, Fauske	PBI, Venås	Dreger hjelm	Alfa utr.støvler og utr. hansker
Rognan, Saltdal	PBI, Venås	Dreger hjelm*	Alfa utr.støvler og utr. hansker
Moldjord, Beiarn	PBI, Venås	Dreger hjelm	Alfa utr.støvler og utr. hansker
Misvær, Bodø	PBI, Venås	Dreger hjelm	Alfa utr.støvler og utr. hansker
Knaplund, Bodø	PBI, Venås	Dreger hjelm	Alfa utr.støvler og utr. hansker
Helligvær, Bodø	PBI, Venås	Dreger hjelm	Alfa utr.støvler og utr. hansker
Kjerringøy, Bodø	PBI, Venås	Dreger hjelm	Alfa utr.støvler og utr. hansker
Bodø, by	PBI, Venås	MSA hjelm	Alfa utr.støvler og utr. hansker
Nygårdsjøen, Gildeskål	PBI, Venås	Dreger hjelm	Alfa utr.støvler og utr. hansker
Våg, Gildeskål	PBI, Venås	Dreger hjelm	Alfa utr.støvler og utr. hansker
Arnøya, Gildeskål	PBI, Venås	Dreger hjelm	Alfa utr.støvler og utr. hansker
Inndyr, Gildeskål	PBI, Venås	Dreger hjelm	Alfa utr.støvler og utr. hansker
Ørnes, Meløy	PBI, Venås	Dreger hjelm	Alfa utr.støvler og utr. hansker
Yara, Glomfjord	PBI, Venås	MSA hjelm	Alfa utr.støvler og utr. hansker
Halsa, Meløy	PBI, Venås	MSA, Dreger hjelm	Alfa utr.støvler og utr. hansker
Engavågen, Meløy	PBI, Venås	MSA, RB, Dreger hjelm	Alfa utr.støvler og utr. hansker
Bolga, Meløy	Nomex, Litec	Philadelfia hjelm	Alfa utr.støvler og utr. hansker
Meløya, Meløy	Nomex, Litec	Philadelfia hjelm	Alfa utr.støvler og utr. hansker

Dreger hjelm* = røykdykkerlaget er på disse plassene utstyrt MSA hjelm, men er også utstyrt med Dreger hjelm som personlig verneutstyr.